

Patērētāju tiesību
aizsardzības centrs

Vides marķējums

Publicēts: 11.11.2020.

Vides marķējumi ir izstrādāti, lai palīdzētu patērētājiem izvēlēties preces un pakalpojumus ar mazāku ietekmi uz vidi, tādējādi samazinot dabai radīto slodzi un atbalstot videi draudzīgāku ražošanu.

Lai produkts saņemtu tiesības uz ekomarķējumu, tam ir jāatbilst noteiktiem kritērijiem, kurus nosaka neatkarīgā organizācija (dažreiz arī valsts iestāde), kas marķējumu ir izstrādājusi.

Lai ražotājs drīkstētu izvietot šādu marķējumu uz sava produkta iepakojuma, tas ir veicis šādas darbības:

iesniedzis visu dokumentāciju, kas apliecina produkta atbilstību marķējuma prasībām,

pats ir pārbaudījis (otrās puses sertifikācija) vai pieaicinājis neatkarīgus auditorus (trešās puses sertifikācija), kas pārbauda dokumentācijas patiesumu (bieži tiek testēti arī paši produkti).

Tiesības izvietot marķējumu izdod uz noteiktu laiku, tāpēc šī procedūra ir jāatkārto regulāri.

Vides marķējums

Vides marķējumi ir izstrādāti, lai palīdzētu patērētājiem izvēlēties preces un pakalpojumus ar mazāku ietekmi uz vidi, tādējādi samazinot dabai radīto slodzi un atbalstot videi draudzīgāku ražošanu.

Lai produkts saņemtu tiesības uz ekomarķējumu, tam ir jāatbilst noteiktiem kritērijiem, kurus nosaka neatkarīgā organizācija (dažreiz arī valsts iestāde), kas marķējumu ir izstrādājusi.

Lai ražotājs drīkstētu izvietot šādu marķējumu uz sava produkta iepakojuma, tas ir veicis šādas darbības:

- iesniedzis visu dokumentāciju, kas apliecina produkta atbilstību marķējuma prasībām,
- pats ir pārbaudījis (otrās puses sertifikācija) vai pieaicinājis neatkarīgus auditorus (trešās puses sertifikācija), kas pārbauda dokumentācijas patiesumu (bieži tiek testēti arī paši produkti).

Tiesības izvietot marķējumu izdod uz noteiktu laiku, tāpēc šī procedūra ir jāatkārto regulāri.

Ekolapiņa

ES bioloģiskās lauksaimniecības marķējums apliecina, ka produkts ir bioloģiski sertificēts. Tas nozīmē, ka produkts ir audzēts saskaņā ar bioloģiskās lauksaimniecības principiem, kas noteikti likumdošanā. Bioloģiskie lauksaimnieki tiek regulāri pārbaudīti un kontrolēti, lai garantētu, ka pārtika ir tīra, brīva no pesticīdiem un ĢMO, ir ievēroti dzīvnieku labturības principi un ražošanas process ir saudzīgs pret vidi. Uz produkta atrodas arī ražotāja, fasētāja vai tirgotāja nosaukums un kontroles institūcijas nosaukums vai kods.

Vairāk informācijas:
<http://www.biologiski.lv/iepazisties-ekolapina>

Laba vides izvēle (Bra Miljöval)

Zviedrijas dabas aizsardzības biedrības izstrādāts marķējums, kurš ir izplatīts visā Skandināvijā. Tā mērķis ir dabas aizsardzība un ilgtspējīgs patēriņš. Šo marķējumu var atrast gan uz pārtikas produktiem, gan apģērba, sadzīves ķīmijas produktiem un kosmētikas līdzekļiem. Lai to iegūtu, ir jāveic trešās puses sertifikācija.

Vairāk informācijas:
<https://www.naturskyddsforeningen.se/GoodEnvironmentalChoice>

Ziemeļu gulbis

Skandināvu marķējums, kuru izsniedz Ziemeļvalsts kompetentā iestāde. Šī marķējuma mērķis ir samazināt produkta ietekmi uz vidi un cilvēku veselību visā produkta dzīves ciklā. To var atrast gan uz apģērba, sadzīves ķīmijas, kosmētikas, gan uz dažādiem būvmateriāliem.

Vairāk informācijas:
<http://www.nordic-ecolabel.org/>

Ekopuķīte

Tas ir ES oficiālais vides marķējums, kas norāda, ka, salīdzinot ar standarta produkciju, prece, kas ieguvusi šo marķējumu, ir videi draudzīgāka visā tās dzīves ciklā. Šo marķējumu var piešķirt būvmateriāliem, papīram, kā arī sadzīves ķīmijai un kosmētikai.

Vairāk informācijas: <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel>

Zilais Eņģelis

Vācijas vides marķējums ir pirmais ekomarķējums pasaulē, tas pastāv kopš 1978. gada. Atrodams uz vairāk kā 120 dažādiem produktu veidiem. Sertifikācijas procesā tiek ņemta vērā gan vides, gan patērētāju aizsardzība. To piešķir produktiem un pakalpojumiem, kas ir īpaši labvēlīgi apkārtējai videi un atbilst augstiem darba, veselības un drošības standartiem.

Vairāk informācijas: <https://www.blauer-engel.de/en>

Ecogarantie

Beļģijas Nacionālā Starprozaru bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražotāju un pārstrādātāju savienības (Probi-la-Unitrab) zīme, kas sertificē kosmētiku, mazgāšanas un firdzinas līdzekļus, gaisa atsvaidzinātājus un jūras sāli. Lai iegūtu marķējumu, produktam nepieciešama trešās puses sertifikācija, kā arī jāatbilst augstām prasībām saistībā ar kaitīgu ķīmisko saturu produktos un izejvielu ieguvī.

Vairāk informācijas: <https://ecogarantie.eu/>

BDIH standarts

BBDIH marķējumu piešķir kosmētikas līdzekļiem. Atbildīgā institūcija ir Farmaceutisko līdzekļu, veselības kopšanas un personīgās higiēnas līdzekļu, pārtikas piedevu ražotāju un izplatītāju asociācija. Zīme apliecina, ka kosmētika ražota, ievērojot stingras prasības izejvielu izcelsmei un īpašībām, kā arī procesiem.

Vairāk informācijas: <https://www.bdi-h.de/>

NATRUE marķējums

NATRUE marķējums tiek piešķirts kosmētikas līdzekļiem. Par to atbildīga ir Starptautiskās Dabiskās un bioloģiskās lauksaimniecības izcelsmes kosmētikas asociācija. Marķējums apliecina, ka produkts atbilst augstiem vides un patērētāju aizsardzības standartiem, veicinot dabisku un bioloģiskās lauksaimniecības izcelsmes kosmētiku.

Vairāk informācijas: <https://www.natrue.org/why-us/what-makes-the-natrue-label-unique/>

GOTS

GOTS (Globālais organiskais tekstilmateriālu standarts, Global Organic Textile Standard) attiecas uz tekstilšķiedru, audumiem, to izstrādājumiem. Atbildīga ir Globālā Bioloģiskās lauksaimniecības tekstilizstrādājumu standarta starptautiskā darba grupa, ko izveidojušas vairākas zināmas NVO. Marķējums palīdz atpazīt tekstilizstrādājumus, kam izejvielas nāk no bioloģiskās lauksaimniecības un kas ražoti videi saudzīgā un sociāli atbildīgā veidā.

Vairāk informācijas: <https://www.global-standard.org/>

Soil Association

Soil Association marķējums attiecas uz kosmētiku, lauksaimniecības produkciju un pārtikas produktiem. Par to atbildīga ir Augšnes asociācija (Soil Association) – Anglijas Labdarības organizācija, kas iestājas par un veicina ilgtspējīgu pārtikas un citu produktu ražošanu. Marķējums veicina bioloģiskās lauksaimniecības produktu izmantošanu, kaitīgu vielu ierobežošanu, dzīvnieku labturību, strādājošo darba apstākļu uzlabošanu.

Vairāk informācijas:
<https://www.soilassociation.org/certification/>

ICEA sertifikāts

ICEA sertifikāts var tikt piešķirts pārtikas produktiem, kosmētikai un mazgāšanas līdzekļiem. Par to atbildīga ir ICEA, Vides un ētiskās sertifikācijas institūts Itālijā, ko nodibinājušas vairākas bio-lauksaimnieku, ražotāju un patērētāju NVO. Sertificē uzņēmumus, kas darbojas saskaņā ar dabu un cilvēku, respektējot darbinieku drošību un patērētāju tiesības.

Vairāk informācijas:
<https://icea.bio/?lang=en>

Ecocert marķējums

Ecocert marķējums var tikt piešķirts kosmētikai, mazgāšanas un tīrīšanas līdzekļiem. Atbildīga ir neatkarīga sertifikācijas organizācija. Veicina bioloģisko lauksaimniecību un videi saudzīgu ražošanas praksi, kā arī izvirza augstas prasības kaitīgu ķīmisko vielu ierobežošanai.

Vairāk informācijas:
<https://www.ecocert.com/en/home>

Oeko-TEX marķējums

OECOTEX marķējums palīdz atpazīt tekstilizstrādājumus, kas ražoti bez cilvēkiem un videi īpaši kaitīgām vielām. Par marķējumu atbildīga ir OECOTEX asociācija, kas apvieno 16 Eiropas un Japānas tekstilrūpniecības pētniecības institūtus.

Vairāk informācijas:
<https://www.oeko-tex.com/en/>

FSC (Forest Stewardship Council)

FSC (Forest Stewardship Council) ir starptautisks ilgtspējīgas mežsaimniecības sertifikāts, kas apliecina, ka mežs apsaimniekots vienlaikus videi draudzīgi, sociāli atbildīgi un ekonomiski izdevīgi. FSC sertifikāta zīme atrodama uz koksnes produktiem (kokmateriāli, papīrs, kartons), kas nāk no ilgtspējīgi apsaimniekota meža.

Vairāk informācijas:
<https://lv.fsc.org/lv-lv/fsc>

Saudzīgas mežsaimniecības zīme (PEFC)

Saudzīgas mežsaimniecības zīme (PEFC) attiecas uz mežsaimniecības produktiem: kokmateriāliem, papīru un kartonu. Apzīmē videi draudzīgu, sociāli atbildīgu un ekonomiski izdevīgu meža apsaimniekošanu. Atbildīga ir PEFC (Meža sertifikācijas apstiprināšanas programma, The Programme for the Endorsement of Forest Certification), kas ir starptautiska, nevalstiska bezpeļņas organizācija.

Vairāk informācijas:
<https://pefc.org/>